

EĞİTİMDE NİTELİK KAVRAMINA YÖNELİK ÖĞRETMEN ALGILARI: KARŞILAŞTIRMALI BİR ANALİZ

Ömer Faruk ABİDE

omerfaruk_abide@hotmail.com

Orcid ID: 0000-0002-1386-9894

Yücel GELİŞLİ

gelisli@gazi.edu.tr

Orcid ID: 0000-0003-2816-3661

Makale Geliş Tarihi: 24.05.2020 **Makale Kabul Tarihi:** 23.10.2020

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Atrf: Abide, Ö. F. & Gelişli, Y. (2020). Eğitimde nitelik kavramına yönelik öğretmen algıları: karşılaştırmalı bir analiz. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 17(46), 361-390.

Öz

Bu araştırmanın genel amacı, Türkiye'deki ve Belçika'daki öğretmenlerin eğitimde kalite/nitelik kavramına ilişkin görüşlerini belirlemek ve bu görüşlerin benzeşen ve farklılaşan yönlerini ortaya koymaktır. Çalışmada nitel araştırma modellerinden faydalanılmış olup, amaçlı örneklem yöntemi esas alınmıştır. Araştırmada veriler görüşme formu yöntemiyle toplanmış, verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre Belçika'da görev yapmakta olan çeşitli branşlardaki öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramına ilişkin görüşlerini temsil eden üç tema belirlenmiştir. Bunlar; Öğretmen Özellikleri Teması, Eğitim Anlayışı Teması ve Sunulan İmkânlar Teması olarak sıralanmaktadır. Türkiye'de görev yapmakta olan öğretmenlerin ise eğitimde nitelik kavramına yönelik algılarını temsil eden altı tema belirlenmiştir. Bunlar; Öğretmen özellikleri teması, öğrenci özellikleri teması, aile teması, eğitim anlayışı teması, sunulan imkânlar teması ve eğitim programları teması olarak sıralanmaktadır. Sonuç olarak, iki ülke öğretmenlerinin eğitimde nitelik kavramına ilişkin algılarında benzerliklerden ziyade farklılıkların olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca Türkiye'de örnekleme dâhil edilen öğretmenlerin, Belçika'dan araştırmaya katılan öğretmenlere göre eğitimde nitelik kavramını daha geniş bir perspektif ile değerlendirdiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Eğitimde Kalite, Öğretmen Algıları, Karşılaştırmalı Analiz

TEACHERS' PERCEPTIONS TOWARDS THE CONCEPT OF QUALITY IN EDUCATION: A COMPARATIVE ANALYSIS

Abstract

The general purpose of this study to determine views of teachers in Turkey and Belgium on the concept of quality in education and to present the similar and different aspects of the two. In the study, qualitative research models were benefited and purposive sampling was taken basis. The data were collected via interview form and content analysis was used for the data analysis. According to the findings, there themes were determined which presented the views of the teachers of different branches working in Belgium towards the concept of quality in education. These are enlisted as Teacher Characteristics Theme, Education Understanding Theme and Opportunities Supplied Theme. As for the perceptions of teachers working in Turkey towards the concept of quality in education, six theme were determined. These are enlisted as Teacher Characteristics Theme, Student Characteristics Theme, Family Theme, Education Understanding Theme, Opportunities Supplied Theme and , Education Programs Theme. Consequently, it was determined that rather than similarities there were differences between the perceptions of the two counties' teachers. Furthermore, it can be said that teachers involved in the study in Turkey evaluate the concept of quality in education in a wider perspective than those involved in the study in Belgium.

Keywords: *Quality in Education, Teacher Perceptions, Comparative Analysis*

Giriş

Günümüzün gittikçe yükselen küreselleşme çabalarına bağlı olarak artan rekabet yarışı içinde geride kalmama arzusunda olan tüm ülkelerde yoğun bir yeniden yapılanma arayışı sürüp gitmektedir. Bu arayış içerisinde önde olan ülkelerin en önemli avantajlarının nitelikli bir eğitim sistemine sahip olmaları gösterilebilir. Nitekim küresel anlamda artan rekabet yarışında ülkelerin en önemli silahı olan insangücü potansiyeli, yine o ülkelerin eğitim sistemine göre şekillenmektedir. Bu etkinin doğal bir sonucu olarak toplumların eğitimde kaliteyi tanımlama çalışmalarına yoğunlaştığı görülmektedir (Cemaloğlu, 1998).

Bu doğrultuda eğitimde kalite kavramının ne olduğuna ve nasıl sağlanacağına ilişkin birçok görüş ortaya çıkmaktadır. Buna göre eğitimde kalite;

Glasser (aktaran, Demirhan, 2011)'e göre; tüm paydaşların sürece dâhil olduğu, okul ve çevre arasında uyumun sağlandığı bir ortamda gelişebilir.

Baykara (1999)'ya göre; öğrencileri geliştirecek çabaların sürekli iyileştirilmesiyle mümkündür.

İmanova (2008)'ya göre; doğru eğitimin, doğru zaman ve mekânda, doğru kişilere, doğru kişilerce verilmesi ile mümkündür.

Ömer Faruk ABİDE & Yücel GELİŞLİ

Ayrıca Adams (aktaran Demirhan, 2011) 1998’de eğitimde kalitenin tanımlanması adlı çalışmasında eğitimde kalite kavramına ilişkin şu tanımlamaları yapmaktadır:

Eğitimde kalite;

- Bireylerin değerlerinin bir yansımasıdır.
- Değer ve verimlilikle aynı anlama gelebilir.
- Zamana ve içeriğe göre değişebilir.
- Nitel ya da nicel ölçümlerle değerlendirilebilir.

Türkiye’de eğitimde kalite kavramı, 1990 yılından itibaren eğitim bilimcilerin, uygulayıcıların ve siyasilerin gündeminde yer almaya başlayan bir olgudur (Cemaloğlu, 2016). Bu bağlamda ülkemizde konuyla ilgili ilk ciddi çalışmaların ise 25 Kasım 1999 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı ile Türkiye Kalite Derneği arasında Ulusal Kalite Hareketi iyi niyet protokolünün imzalanmasıyla başladığı söylenebilir (Doğan, 2014).

2015 yılına gelindiğinde ise Avrupa Yeterlikler Çerçevesi referansıyla Türkiye Yeterlikler Çerçevesi oluşturulmuş, eğitimde kalite ve standartların sağlanmasına yönelik önemli bir adım atılmıştır (Türkiye Yeterlikler Çerçevesi [TYÇ], 2015).

Eğitimde kalitenin sağlanması amacıyla kurumsal olarak atılan bu adımların sonuca ulaşabilmesi için kurumu oluşturan tüm paydaşların kaliteyi düşünmesi gerekmektedir (Özdemir, 2002). Bu bağlamda eğitim sisteminin en önemli paydaşlarından olan öğretmenlerin eğitimde kalite kavramına ilişkin görüşleri, başka bir anlatımla kaliteli eğitimi nasıl tanımladıkları büyük önem kazanmaktadır.

Türkiye’de bu konuya ilişkin alan yazın incelendiğinde eğitimde kalite kavramına yönelik genel değerlendirmelerin yapıldığı, tarihsel süreç içerisinde eğitimde kalite arayışlarına değinildiği ve bu çalışmaların genellikle yükseköğretim kademesine yönelik olduğu söylenebilir (Karaca, 2008; Özdemir, 1995; Sağır & Atalay, 2016; Serin & Aytekin, 2009; Şişman, 1997; Yıldız & Ardıç, 1999). Bununla birlikte eğitimde kalite kavramına ilişkin öğretmen görüşlerine yer veren çalışmalara da rastlanmaktadır. Bu kapsamda Büyükşahin & Şahin (2017) çalışmalarında öğretmenlerin gözünden eğitimde kalite sorunsalına değindikleri belirlenmiş ve bu çalışmada öğretmenlerin kaliteli eğitimi; mesleğini ve öğrencilerini seven, sosyal yönü kuvvetli, sabırlı öğretmenlerle ilişkilendirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Ünüvar (2011) çalışmasında okulöncesi eğitimde kalitenin geliştirilmesine ilişkin yönetici, öğretmen ve veli görüşlerine başvurmuş ve öğretmenlerin okul öncesi kademesinde kaliteli eğitim kavramını, alanı ile ilgili gelişmeleri takip eden genç ve dinamik öğretmenlerle ilişkilendirdiklerini tespit etmiştir. Öte yandan Bakay (2012) öğretmen algılarına göre okullardaki kalite kültürünü araştırdığı çalışmasında öğretmenlerin okullardaki kalite kültürünü; çalıştıkları okulun türü, velilerin sosyo ekonomik düzeyleri ve öğretmenlerin eğitim düzeyleri ile ilişkilendirdiklerini belirlemiştir. Bu çalışmada öğretmenlerin eğitimde kaliteyi öğretmen özellikleri dışında farklı özellikler yönünden ilişkilendirdiği görülmektedir.

Eğitimde Nitelik Kavramına Yönelik Öğretmen Algıları: Karşılaştırmalı Bir Analiz

Bu noktada önemli bir diğer husus da öğretmenlerimizin eğitimde kalite kavramına ilişkin algılarının, eğitimde başarı sağlamış diğer ülke öğretmenlerinin ilgili kavrama yükledikleri anlamlarla karşılaştırılmasıdır. Nitekim bu ve benzer kapsamda yapılan karşılaştırmalı çalışmaların farklı kültürler ve farklı ülkelerde eğitim sistemlerinin benzerlik ve farklılıklarını tanımlamaya yardım ettiği, insanları eğitime yolları hakkında yararlı bilgiler sunduğu bilinmektedir (Türkoğlu, 1985). Ancak alan yazın incelendiğinde eğitimde kalite kavramına ilişkin ülkemiz öğretmenleri ve eğitim konusunda başarılı diğer ülke öğretmenlerinin görüşlerini yansıtan karşılaştırmalı bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu bağlamda toplumların eğitimde nitelik kavramına yükledikleri anlamların araştırılması, benzerlik ve farklılıkların ortaya konulması önem arz etmektedir.

Bu araştırmada ilgili alan yazına katkı sağlamak amacıyla PISA gibi uluslararası sınavlarda Avrupa ülkeleri arasında başarı sağlamış olan (The Organization for Economic Co- Operation and Development [OECD], 2018) aynı zamanda araştırmacının örnekleme ulaşma hususundaki avantajlarından dolayı Belçika'daki öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramına ilişkin algılarının ülkemiz öğretmenlerinin algılarıyla karşılaştırılmasına çalışılmıştır.

Bu sebeple araştırmada Belçika'daki ve Türkiye'deki öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramına yönelik algılarının ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Belçika'daki öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramına ilişkin algıları nelerdir?

2. Türkiye'deki öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramına ilişkin algıları nelerdir?

3. Belçika'daki ve Türkiye'deki öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramına ilişkin algılarındaki benzerlik ve farklılıklar nelerdir?

Çalışmanın Önemi

Eğitim sürecinin en önemli paydaşlarından biri de öğretmenlerdir. Bu nedenle öğretmenlerin eğitimde niteliği artırmaya yönelik neler düşündüklerinin tespit edilmesi, eğitimde nitelik kavramının onların gözünden değerlendirilmesi, eğitimde nitelik arayışı içinde olan ve özellikle eğitime yön veren kişi, kurum ve kuruluşların dikkat etmesi gereken önemli unsurların başında gelmektedir.

Ayrıca Türkiye dışında farklı bir ülkede eğitim öğretim faaliyetlerine devam eden öğretmenlerin 'Eğitimde Nitelik' kavramına ilişkin algılarının belirlenmesi, Türkiye'deki öğretmenlerin 'Eğitimde Nitelik' kavramına ilişkin yükledikleri anlamlarla benzeşen ve farklılaşan yönlerin tespit edilmesi, kalite geliştirme çalışmalarına farklı bir perspektif sunması açısından da önemlidir.

Varsayımlar

Araştırmacı tarafından geliştirilen veri toplama aracı (Görüşme Formu) araştırmanın amacına hizmet eder niteliktedir. Araştırma örneklemine dâhil edilen

Ömer Faruk ABİDE & Yücel GELİŞLİ

öğretmenler araştırmaya istekli katılmışlardır. Ayrıca araştırmaya katılan öğretmenlerin 'Eğitimde Nitelik' kavramını ifade edebilecek ölçüde deneyime sahip oldukları varsayılmaktadır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma, Belçika'nın Oostende şehrinde görev yapan 14 öğretmen ile Türkiye'de Ankara İli Merkez İlçelerdeki Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapan 14 öğretmen ve bu öğretmenlerin 'Eğitimde Nitelik' kavramına yönelik görüşleri ile sınırlıdır.

Yöntem

Bu bölümde araştırma modeli, çalışma evreni ve örneklem, ölçme aracının hazırlanması, uygulanması, verilerin toplanması ve verilerin analizi yer almaktadır.

Araştırmanın modeli

Farklı ülkelerde (Türkiye ve Belçika) eğitim öğretim faaliyetlerini sürdüren öğretmenlerin 'Eğitimde Nitelik' kavramına yönelik algılarını tanımlamayı amaçlayan bu çalışma nitel araştırma modellerinden faydalanılarak hazırlanmıştır. Nitel araştırmalar; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve ortamların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir (Yıldırım & Şimşek, 2016). Bu doğrultuda araştırma nitel araştırma modellerinden olan olgu bilim desenine göre hazırlanmıştır. Olgu bilim yönteminde temel amaç katılımcıların bir olguya ilişkin deneyimlerini belirlemektir (Creswell, 2007).

Çalışma Evreni ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evrenini Türkiye için Ankara'da eğitim öğretim faaliyetlerine devam eden öğretmenler oluştururken, Belçika için ise Oostende şehrinde eğitim öğretim faaliyetlerini sürdüren öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Türkiye için Ankara ili merkez ilçelerde görevli 14 öğretmen, Belçika için ise Oostende şehrinde eğitim öğretim faaliyetlerini sürdüren 14 öğretmen olmak üzere, toplamda 28 öğretmen oluşturmaktadır.

Tablo 1'de örneklemini oluşturan 28 öğretmenin branşlarına ve cinsiyetlerine göre dağılımları sunulmuştur.

Tablo 1

Örneklemini Oluşturan Öğretmenlerin Branşları ve Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

	BELÇİKA	CİNSİYET		TOPLAM
		KADIN	ERKEK	
BRANŞLAR	Bilgisayar Öğretmeni	-	1	1
	Sınıf Öğretmeni	5	3	8
	Beden Eğitimi Öğretmeni	-	1	1

Eğitimde Nitelik Kavramına Yönelik Öğretmen Algıları: Karşılaştırmalı Bir Analiz

	Din Dersi Öğretmeni	-	2	2
	Okul Psikoloğu	1	-	1
	Okul Koordinatörü	-	1	1
	TOPLAM	6	8	14
BRANŞLAR	TÜRKİYE	CİNSİYET		TOPLAM
		KADIN	ERKEK	
	Sınıf Öğretmeni	3	6	9
	Rehberlik Öğretmeni	2	-	2
	Matematik Öğretmeni	1	2	3
	TOPLAM	6	8	14

Araştırmanın örneklem seçiminde, farklı ülkelerde (Belçika ve Türkiye) eğitim öğretim faaliyetlerine devam eden öğretmenlerin 'Eğitimde Nitelik' kavramına ilişkin algıları arasındaki ortak ya da farklılaşan yönlerin ortaya çıkarılması ve bu sayede durumun daha geniş bir çerçevede betimlenmesi için rastgele olmayan örnekleme tekniklerinden biri olan amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmacılar uygulama kısıtlamaları yüzünden sık sık rasgele olmayan örnekleme tekniklerini kullanmak durumunda kalabilmektedirler (Budak & Budak, 2014).

Bu tür bir örneklemede genelleme kaygısı olmamakla birlikte, problemle ilgili farklı durumların örnekleme alınması nedeniyle, evren değerleri hakkında önemli ipuçları vereceği söylenebilir. Burada temel amaç, araştırmanın amacıyla tutarlı örüntülerin ortaya çıkartılması ve bu vasıta ile problemin daha geniş bir çerçevede betimlenmesidir (Büyüköztürk vd., 2008).

Veri Toplama Aracının Uygulanması

Araştırmanın veri toplama aracını, amacına uygun olarak hazırlanan görüşme formu oluşturmaktadır. Hazırlanan taslak görüşme formu için uygulama yapılmadan önce alan uzmanı kişilerin görüşleri alınmış daha sonra veri toplama aracı olan görüşme formunun uygulanması aşamasına geçilmiştir. Araştırmada kullanılacak verileri elde etmek amacıyla geliştirilen veri toplama aracı, araştırmanın çalışma gruplarından olan Belçika'daki öğretmenlere Oostende şehrinde görevli Türk öğretmen vasıtası ile uygulanmış, Felemenkçe toplanan veriler okulda görevli Türk öğretmen yardımıyla Türkçeye tercüme edilmiştir. Süreç sonunda veri toplama aracı ile toplanan veriler araştırmacıya e-mail yoluyla gönderilmiş, araştırmacı tarafından verilerin analizine başlanmıştır. Nitekim e-posta ile veri alış verişi internette nitel araştırma amacıyla kullanılacak yöntemlerin başında gelmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2016, s.226). Çalışmanın Türkiye ayağında ise Ankara'nın merkez ilçelerinde görevli on dört öğretmene çalışmanın içeriği ve veri toplama aracı hakkında bilgi

Ömer Faruk ABİDE & Yücel GELİŞLİ

verildikten sonra veri toplama aracı elektronik ortamda taraflarına gönderilmiş ve uygulama yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Veri toplama aracı olan görüşme formundan, araştırma ile ilgili elde edilen verilerin değerlendirilmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Araştırma sonucunda elde edilen veriler derinlemesine bir işleme tabi tutulur ve betimsel yaklaşımla fark edilemeyen kavram ve temalar bu analiz sonucunda keşfedilebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Alan yazında farklı araştırmacılar içerik analizinin gerçekleştirilmesinde farklı yöntemler tercih etmektedirler. Bu çalışmada, içerik analizinin, tümevarımcı analiz yöntemi kullanılmıştır. Tümevarımcı analiz kodlama yoluyla verilerin altında yatan kavramlar ve bu kavramlar arasındaki ilişkileri ortaya çıkarmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Bu doğrultuda çalışmada, veri toplama aracında yer alan soruya verilen cevaplar incelenmiş ve katılımcıların orijinal cevaplarından kodlar çıkarılmış daha sonra kodlar incelenerek anlam açısından benzerlik gösterenler bir araya getirilmiş ve tüm bu kodlar ilişkili olduğu düşünülen kategorilere yerleştirilmiştir. Ayrıca araştırma verilerinin güvenilirliği için araştırma sonucunda elde edilen bulgular Belçika'da devlet okulunda çalışan ve araştırmanın Belçika'daki görüşme formunu uygulayan öğretmen tarafından incelenmiş, araştırmacı ile uzman görüşleri karşılaştırılmış ve analiz verilerinin tutarlı olmasına dikkat edilmiştir. Görüş birliği ve görüş ayrılığının araştırmanın güvenilirliğine etkisini hesaplamak için Miles – Huberman (1994) modelinin güvenilirlik formülünden ($Güvenirlik = \frac{Görüş\ Birliği \times 100}{Görüş\ Birliği + Görüş\ Ayrılığı}$) yararlanılmıştır. Bu modele göre araştırmanın güvenilir kabul edilebilmesi için güvenilirlik oranının 80 ve üzeri olması yeterlidir. Hesaplama sonucunda araştırmada %89,3 oranında görüş birliği olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada dış geçerliği kontrol etmek için ise zengin betimleme stratejilerine başvurulmuştur (Yıldırım & Şimşek, 2016). Bu kapsamda çalışma gruplarından rasgele seçilen alıntılara yer verilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde araştırmada elde edilen bulgulara dayanarak, Belçika'daki ve Türkiye'deki öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramına yönelik algıları ve Belçika'daki ve Türkiye'deki öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramına yükledikleri anlamların benzeşen ve farklılaşan yönleri değerlendirilmiştir.

Eğitimde Nitelik Kavramına Yönelik Öğretmen Algıları: Karşılaştırmalı Bir Analiz

Belçika'daki Öğretmenlerin Eğitimde Nitelik Kavramına İlişkin Algıları

Tablo 2

Belçika'da Görev Yapan Öğretmenlerin Eğitimde Nitelik Kavramına İlişkin Algıları

TEMALAR	ALT TEMALAR	KODLAR	f	TOPLAM	GENEL TOPLAM				
ÖĞRETMEN ÖZELLİKLERİ	DUYUŞSAL ÖZELLİKLER	Motive olmuş öğretmenler	2	8	13				
		Tüm çocuklara sevgiyle yaklaşan öğretmen	1						
		İşini severek yapan özverili öğretmen	1						
		Öğretmenleri çocukları dinlemeye açık olması	1						
		Meslektaşlarıyla iyi iletişim kuran öğretmen	1						
		Bu işe kendini adayan öğretmen	1						
		Düşünce ve değerlere saygılı öğretmen	1						
	BİLİŞSEL ÖZELLİKLER	Çocukların seviyesine uygun ders verebilmek	1	5					
		Konuyu düzgün bir şekilde öğrenciye aktarmak	1						
		İyi eğitim almış öğretmenler	1						
		Sendromu olan öğrenciler hakkında bilgi sahibi olan öğretmen	1						
		Öğretmenlerin bilgilerini arttırması	1						
		EĞİTİM ANLAYIŞI	ÖĞRENCİ MERKEZLİ EĞİTİM ANLAYIŞI			Şahsi gereksinimlere ilgi gösteren bir anlayış	1	10	17
						Çocuğun ihtiyacını dikkate almak	1		
Öğrenciye uygun farklı yöntemler kullanmak	1								
Çocuklara yeni şanslar vermek	1								
Çocuklara uygun güzel aktiviteler düzenlemek	1								
Kişisel ihtiyaca yönelik eğitim vermek	1								

Ömer Faruk ABİDE & Yücel GELİŞLİ

		Çocuğa ihtiyacı olduğunda yardım eli uzatmak	1		
		Çocuğun ileriye atılmasına olanak sağlamak	1		
		Çocukta bulunan en değerli şeyleri dışarı çıkarabilmek	1		
		Çocuğun kendi problemini kendisinin çözmesine izin vermek	1		
	HOŞGÖRÜLÜ EĞİTİM ANLAYIŞI	Herkesin düşünce ve görüşüne saygı duyan bir eğitim	1	2	
		Kültürel ve kişisel farklılıklara açık bir eğitim	1		
	DİĞER	Disiplinli bir eğitim	1		
		Homojen bir eğitim sunulması	1		
		Objektif bir eğitim	1	5	
		İşe yarar planlı bir eğitim	1		
		Sadece bilgiye değil değerlere de önem veren bir eğitim anlayışı	1		
SUNULAN İMKÂNLAR	FİZİKİ İMKÂNLAR	Öğrencilerin kendilerini iyi hissedeceği bir ortam sunmak	4		
		Yeterince küçük sınıflar (az öğrenci)	2	7	
		Yeterli sayıda eğitici materyaller	1		8
	EKONOMİK İMKÂNLAR	Eğitime yeterince bütçe ayırmak	1	1	
TOPLAM					38

Eğitimde Nitelik Kavramına Yönelik Öğretmen Algıları: Karşılaştırmalı Bir Analiz

Belçika’da eğitim öğretim faaliyetlerine devam eden öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramına yükledikleri anlamlar incelendiğinde görüşlerinin üç ana tema çevresinde toplandığı sonucuna ulaşılmaktadır. Bu temalar ‘Öğretmen Özellikleri’, ‘Eğitim Anlayışı’ ve ‘Sunulan İmkânlar’ temalarıdır. Bu konuda katılımcıların görüşlerinden alınan birebir örnek alıntılar aşağıda sunulmaktadır:

BÖ1: Sevgili Araştırmacı bunlar benim eğitimde nitelik hakkındaki görüşlerimdir. Eğitimde nitelik bence; motive olmuş öğretmen ve yeterli sayıda eğitici materyaller ile açıklanabilir.

BÖ5: Eğitimde nitelik bence yeterince küçük sınıflarda, gereksinimi olan öğrencilere ilgi göstererek, çocuklar için yeterince uygun dinlenme süresi sunmalıdır.

BÖ13: Eğitimde nitelik;

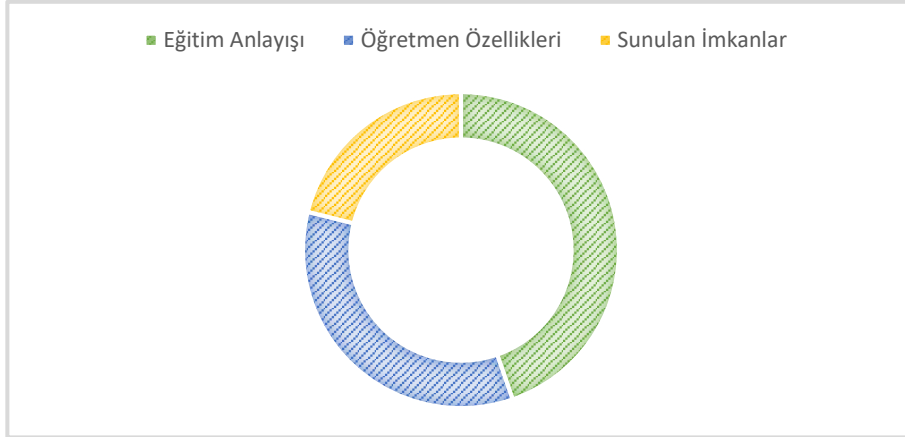
-Motive olmuş öğretmen,

-Sadece bilgiye değil değerlere de önem veren bir eğitim anlayışı,

-Öğretmenlerin eğitici kurs ve seminerlere katılması,

-Öğrencilere kendilerini iyi hissedebilecekleri ortamlar sağlamak ile mümkün olabilir.

Şekil 1’de Belçika’daki öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramına ilişkin algılarının dağılımı verilmektedir.

Şekil 1. Belçika’daki öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramına ilişkin algılarının dağılımı

Şekil 1’den de anlaşılacağı üzere Belçika’daki öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramını en çok, ülkedeki mevcut eğitim anlayışı (%44,7) ile ilişkilendirdikleri görülmektedir. Hemen ardından eğitim sisteminin paydaşlarından olan öğretmenlerin özellikleri (%34,2) eğitimde nitelik kavramıyla ilişkilendirilirken, %21,1 oranında da eğitim öğretim faaliyetleri için sunulan imkânlar ile eğitimde nitelik kavramının açıklandığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablo 2 incelendiğinde; 'Eğitim Anlayışı' temasında, Belçika'daki öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramını öğrenciyi merkeze alan ve hoşgörülü bir eğitim anlayışı ile ilişkilendirdikleri görülmektedir. Bu bağlamda çocuğun gereksinimlerine ilgi gösteren, ihtiyaca yönelik bireysel eğitim veren, çocuklara yeni imkân ve şanslar sunan kültürel ve kişisel farklılıklara açık, herkesin düşünce ve duygusuna saygı duyan, disiplinli ve şeffaf bir eğitim anlayışının eğitimde nitelik kavramının açıklanmasında kullanıldığı belirlenmiştir.

Belçika'daki öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramını 'Öğretmen Özellikleri' temasında ise daha çok öğretmenlerin duyuşsal özellikleri (%61.5) ile ilişkilendirdikleri görülmektedir. Başka bir ifade ile motive olmuş, meslektaşlarıyla ve öğrencileriyle iletişimi iyi olan, mesleğe kendini adanmış öğretmenler ile eğitimde nitelik kavramının bağdaştırıldığı anlaşılmaktadır. Ayrıca yine bu tema altında öğretmenlerin iyi eğitim almış olmaları, öğrencilerin seviyelerine uygun ders verebilmeleri, özel gereksinimi olan çocuklar hakkında bilgi sahibi olmaları gibi bir takım bilişsel özellikleri ile de eğitimde nitelik kavramına değinilmektedir.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre Belçika'daki öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramını ilişkilendirdikleri bir diğer tema ise 'Sunulan İmkânlar' temasıdır. Tablo 2'den de anlaşılacağı üzere bu temada eğitim faaliyetleri için sunulan imkânların daha çok fiziksel imkânlar olarak sıralandığı görülmektedir. Bu noktadan hareketle öğrencilerin okulda kendilerini iyi hissetmelerini sağlayacak ortamların oluşturulması, sınıf mevcutlarının az olması, yeterli sayıda eğitici materyallerin sunulması gibi etkenlerin, öğretmenler tarafından eğitimde nitelik kavramıyla ilişkilendirildiği anlaşılmaktadır. Ayrıca bu tema altında eğitim faaliyetleri için yeterli bütçe ayrılmasının da ekonomik imkânlar bağlamında eğitimde nitelik kavramıyla bağdaştırıldığı görülmektedir.

Türkiye'deki Öğretmenlerin Eğitimde Nitelik Kavramına İlişkin Algıları

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre Türkiye'de görev yapmakta olan çeşitli branşlardaki öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramına ilişkin görüşleri incelenip gruplanmış ve öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramına yönelik algılarını temsil eden temalar Tablo 3'te verilmektedir.

Tablo 3

Türkiye’de Görev Yapan Öğretmenlerin Eğitimde Nitelik Kavramına İlişkin Algıları

TEMALAR	ALT TEMALAR	KODLAR	f	TOPLAM	GENEL TOPLAM
ÖĞRETMEN ÖZELLİKLERİ	DUYUŞSAL ÖZELLİKLER	Motive olmuş öğretmen	1	3	12
		Öğretmenin eğitime kendini verebilmesi	1		
		Kendini geliştirmeye istekli öğretmen	1		
	BİLİŞSEL ÖZELLİKLER	Alanına hâkim öğretmen	1	9	
		Dersine hazırlık yapan öğretmen	1		
		Materyaller ve ders içeriği hakkında bilgi sahibi öğretmen	1		
		Eğitim teknolojilerini kullanabilen öğretmen	1		
		Öğrenmeyi öğretebilen öğretmen	1		
		Bilgili öğretmen	1		
		Eğitim metotlarını çok iyi bilen öğretmen	1		
		Nitelikli/Kaliteli Öğretmen	2		

Ömer Faruk ABİDE & Yücel GELİŞLİ

EĞİTİM ANLAYIŞI	DEĞERLERE YÖNELİK EĞİTİM ANLAYIŞI	Ahlaklı öğrenci yetiştiren bir eğitim sistemi	3		
		Vatanını seven nesiller yetiştiren bir eğitim	1		
		Dini değerlere bağlı	1		
		İnsanlara saygılı bir eğitim	1	10	
		Karakter eğitimini esas alan	1		
		Millet bilinci olan bir eğitim	1		
		Duyuşsal eğitimi iyi veren bir anlayış	1		15
		Toplumun değerlerine ters düşmeyen	1		
		Öğrenmeyi öğreten bir eğitim anlayışı	1		
		Bireyin ihtiyaçlarına cevap veren kaliteli bir eğitim	1		
DİĞER		İşbirliğini temele alan eğitim	1	5	
		Başarılı öğrenciler yetiştiren eğitim	1		
		Öğrencinin aktif olduğu bir eğitim	1		
		Çocuğa uygun düzenlenmiş eğitim ortamı	1		
SUNULAN İMKÂNLA R	FİZİKİ İMKÂNLAR	Eğitim ortamı öğrenciyi motive edecek nitelikte düzenlenmeli	1	2	7

Eğitimde Nitelik Kavramına Yönelik Öğretmen Algıları: Karşılaştırmalı Bir Analiz

	TEKNOLOJİK İMKÂNLAR	Teknolojik donanımı iyi okullar	1		
		O günün teknolojisine uygun eğitim araç gereçlerinin kullanılması	1		
		Etkileşimli tahtaların etkin kullanımı	1	5	
		Eğitim Bilişim Ağı (EBA)'nın etkin kullanımı	1		
		EBA'nın ders kitaplarıyla uyumlu halde olması	1		
EĞİTİM PROGRAMLARI	PROGRAMIN NİTELİĞİ	İyi düzenlenmiş bir müfredat	1		
		Eğitim programının nitelikli olması	1		
		Yeni ve çağdaş müfredat	1	5	5
		Esnek bir eğitim programı	1		
		Sadeleştirilmiş müfredat	1		
ÖĞRENCİ ÖZELLİKLERİ	DUYUŞSAL ÖZELLİKLER	Sorumluluk sahibi öğrenci	1		
		Motive olmuş öğrenci	1	3	
		Sağlıklı iletişim kurabilen öğrenci	1		4
	BİLİŞSEL ÖZELLİKLER	Hazırbulunuşluk seviyesi iyi öğrenci	1	1	

Ömer Faruk ABİDE & Yücel GELİŞLİ

AİLE ÖZELLİKLERİ	EĞİTİM ve AİLE İLİŞKİSİ	Ailelerin eğitim sürecinde aktif rol alması	1		
		Aileler okulla işbirliği içinde olmalı	1	3	3
		Nitelikli eğitim için eğitilmiş aileler olmalı	1		
TOPLAM					46

Eğitimde Nitelik Kavramına Yönelik Öğretmen Algıları: Karşılaştırmalı Bir Analiz

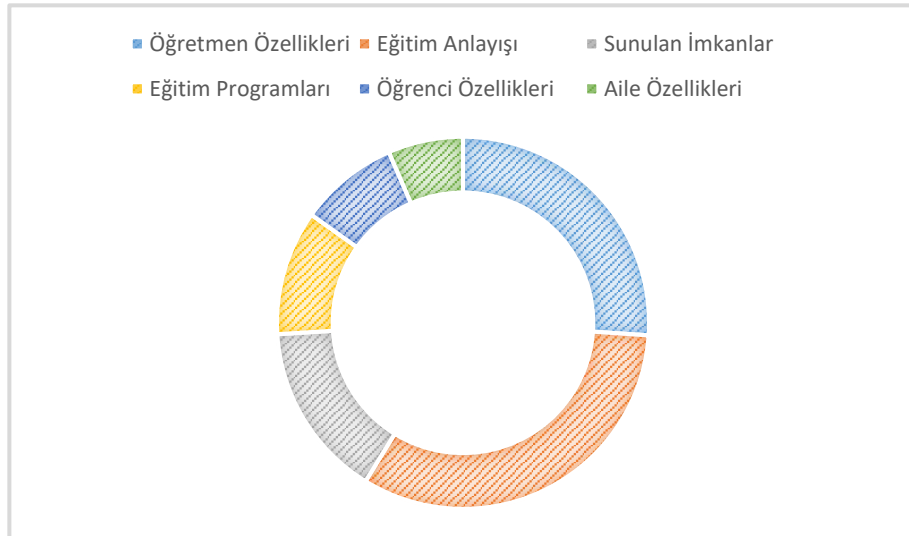
Türkiye’de eğitim öğretim faaliyetlerine devam eden öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramına yükledikleri anlamlar incelendiğinde görüşlerinin altı ana temadan oluştuğu sonucuna ulaşılmaktadır. Bu temalar ‘Öğretmen Özellikleri’, ‘Eğitim Anlayışı’, ‘Sunulan İmkânlar’, ‘Eğitim Programları’, ‘Öğrenci Özellikleri’ ve ‘Aile Özellikleri’ olarak sıralanmaktadır. Bu konuda katılımcıların görüşlerinden alınan birebir örnek alıntılar aşağıda sunulmaktadır.

TÖ4: Hem bireyin hem de çevresindeki toplumun ihtiyaçlarına cevap veren eğitim kaliteli eğitimidir.

TÖ8: Eğitimde nitelik denilince aklıma ilk olarak öğretmen gelmektedir. Alanına hâkim, çağın ihtiyaçlarına cevap verebilen, çağdaş eğitimci eğitimde niteliğin omurgasıdır. Öğretmeden sonra ise en az bu kadar önemli olan verilen müfredatın niteliğidir. Okulun ve eğitim çevresinin sahip olduğu donanımsal nitelikler de eğitimdeki kaliteye etki eden önemli bir faktördür.

TÖ14: Eğitimin nitelikli olması için; eğitim programı, öğrenciler, öğretmenler ve araç gereçlerin nitelikli olması gerekir. Ayrıca öğretmen ve öğrencinin motivasyonu da önemlidir. Eğitim programı kaliteli olmalı, hedeflere götürücü içeriğe sahip olmalıdır. Bunlar dışında, eğitim amacıyla kullanılan bina, araç-gereç gibi kaynakların sahip olduğu özellikler eğitimde niteliği göstergesi olabilir.

Şekil 2’de Türkiye’deki öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramına ilişkin algılarının dağılımı verilmektedir.

Şekil 2’de de görüldüğü üzere Türkiye’deki öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramını en çok, ülkede hâkim olan eğitim anlayışı (%32,6) ile ilişkilendirdikleri sonucuna ulaşılmaktadır. Daha sonra ise %26,3’lük oranla eğitim sistemin paydaşlarından olan öğretmenlerin özellikleri gelmektedir. Eğitimde nitelik kavramı ile bağdaştırılan bir diğer yüksek frekansa sahip tema eğitim faaliyetleri için sunulan

Ömer Faruk ABİDE & Yücel GELİŞLİ

imkânlar (%15,2) temasıdır. Türkiye’de öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramını ayrıca ülkedeki eğitim programları (%10,8), eğitim sistemimizin paydaşlarından öğrencilerin özellikleri (%8,6) ve ailelerin özellikleri (%6,5) ile de ilişkilendirdikleri görülmektedir.

Tablo 3 incelendiğinde Türkiye’deki öğretmenlerin ‘Eğitim Anlayışı’ temasında, eğitimde nitelik kavramını ağırlıklı olarak değerlerin kazandırılmasına yönelik bir eğitim anlayışı ile ilişkilendirdikleri sonucuna ulaşılmaktadır. Ayrıca öğretmenlerin, bireyin ihtiyaçlarını temel alan, öğrenci merkezli, işbirliğine dayalı bir eğitim anlayışının da eğitime nitelik kazandıracağı yönünde fikir bildirdikleri anlaşılmaktadır.

Türkiye’de eğitim öğretim faaliyetlerini sürdüren öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramını öğretmenlerin duyuşsal özelliklerinden ziyade, alanına hâkim olan, teknoloji kullanımında yetkin, öğretim stratejilerini iyi bilen ve ona göre materyal seçen, bilgili ve nitelikli olma gibi öğretmenlerin bilişsel özellikleri ile daha çok ilişkilendirdikleri sonucuna ulaşılmaktadır.

Türkiye’deki öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramını ilişkilendirdikleri bir diğer temanın eğitim faaliyetleri için ‘Sunulan İmkânlar’ teması olduğu görülmektedir. Bu noktadan hareketle ilgili tema incelendiğinde öğretmenlerin fiziki imkânlardan ziyade, teknoloji bağlamında sunulan imkânları eğitimde nitelik kavramı ile daha çok ilişkilendirdikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 3’e göre Türkiye’deki öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramını, programın yeni ve çağdaş olması, esnek olması, iyi düzenlenmiş olması gibi özellikleri bakımından eğitim programlarının niteliği ile ilişkilendirdikleri görülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramını, öğrencilerin duyuşsal ve bilişsel özellikleri ile ilişkilendirdikleri bununla birlikte öğrencilerin ailelerinin eğitime ilişkin tutumlarının da Türkiye’deki öğretmenler tarafından eğitimde nitelik kavramı ile bağdaştırıldığı sonucuna varılmaktadır.

Belçika’daki ve Türkiye’deki Öğretmenlerin Eğitimde Nitelik Kavramına İlişkin Algılarındaki Benzerlik ve Farklılıklar

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre Belçika’da ve Türkiye’de örnekleme dâhil edilen öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramına ilişkin algılarına yönelik görüşleri incelenip gruplanmış ve öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramına yönelik algılarının benzeşen ve farklılaşan yönleri Tablo 4’te gösterilmiştir.

Eğitimde Nitelik Kavramına Yönelik Öğretmen Algıları: Karşılaştırmalı Bir Analiz

Tablo 4

Belçika'daki ve Türkiye'deki Öğretmenlerin Eğitimde Nitelik Kavramına İlişkin Algılarındaki Benzerlik ve Farklılıklar

BELÇİKA			TÜRKİYE		
Tema	Alt tema	Kod Sayısı (F)	Tema	Alt Tema	Kod Sayısı (F)
Öğretmen Özellikleri	Duyuşsal Özellikler	8	Öğretmen Özellikleri	Duyuşsal Özellikler	3
	Bilişsel Özellikler	5		Bilişsel Özellikler	9
Eğitim Anlayışı	Öğrenci Merkezli Eğitim Anlayışı	10	Eğitim Anlayışı	Değerlere Yönelik Eğitim Anlayışı	10
	Hoşgörülü Eğitim Anlayışı	2		Diğer	5
	Diğer	5	Sunulan İmkânlar	Fiziki İmkânlar	2
Sunulan İmkânlar	Fiziki İmkânlar	7	Eğitim Programı	Teknolojik İmkânlar	5
	Ekonomik İmkânlar	1		Programın Niteliği	5
			Öğrenci Özellikleri	Duyuşsal Özellikler	3
				Bilişsel Özellikler	1
			Aile Özellikleri	Eğitim Aile İlişkisi	3
Toplam		38			46

Belçika ve Türkiye'de eğitim öğretim faaliyetlerine devam eden öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramına ilişkin algılarındaki benzerlik ve farklılıklara yönelik elde edilen bulgulara göre göze ilk çarpan farklılığın eğitimde nitelik kavramı ile ilişkilendirilen tema sayılarında olduğu görülmektedir. Belçika'daki öğretmenler eğitimde nitelik kavramına ilişkin algılarını üç tema ile bağdaştırırken, Türkiye'deki öğretmenlerin altı tema ile eğitimde nitelik kavramına ilişkin görüşlerini açıkladıkları sonucuna ulaşılmaktadır. Bu bağlamda 'Öğretmen Özellikleri', 'Eğitim Anlayışı' ve 'Sunulan İmkânlar' temaları her iki ülke öğretmenleri tarafından da eğitimde nitelik kavramı ile ilişkilendirilirken, Türkiye'deki öğretmenlerin bu temalara ek olarak

Ömer Faruk ABİDE & Yücel GELİŞLİ

'Eğitim Programı', 'Öğrenci Özellikleri' ve 'Aile Özellikleri' temalarını eğitimde nitelik kavramıyla ilişkilendirdiği görülmektedir.

Tablo 4'e göre Belçika'daki öğretmenleri 'Öğretmen Özellikleri' temasında öğretmenlerin duyuşsal özellikleri ile eğitimde nitelik kavramını daha çok ilişkilendirirken, Türkiye'deki öğretmenlerin ise eğitim sisteminin önemli paydaşlarından olan eğitimcilerin bilişsel özellikleri ile eğitimde nitelik kavramını daha çok bağdaştırdıkları görülmektedir. Bu noktadan hareketle her iki ülke öğretmenleri açısından bu tema bazında oluşan benzerliğin alt temalarda farklılaştığı anlaşılmaktadır.

Aynı durumun 'Eğitim Anlayışı' temasında da geçerli olduğu görülmektedir. Nitekim Belçika'daki öğretmenler öğrenci merkezli bir eğitim anlayışını eğitimde nitelik kavramıyla bağdaştırırken, Türkiye'deki öğretmenlerin ise değerleri temele alan bir eğitim anlayışını eğitimde nitelik kavramıyla ilişkilendirdikleri anlaşılmaktadır.

Benzer bir diğer farklılığın her iki ülke öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda ortak tema olarak tespit edilen 'Sunulan İmkânlar' temasında da olduğu belirlenmiştir. Belçika'daki öğretmenler eğitim faaliyetleri için sunulan imkânlardan fiziki imkânları eğitimde nitelik kavramıyla daha çok ilişkilendirirken, Türkiye'deki öğretmenlerin sunulan imkânlardan teknolojik imkânları eğitimde nitelik kavramıyla daha çok bağdaştırdığı görülmektedir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu araştırma ile Belçika'da ve Türkiye'de eğitim öğretim faaliyetlerine devam eden öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramına ilişkin algılarının tespit edilmesine, bir başka ifade ile her iki ülkedeki öğretmenlerin görüşlerine göre eğitime nitelik kazandıracak unsurların neler olabileceği yönündeki algılarının belirlenmesine çalışılmıştır. Öte yandan bu iki ülke öğretmenlerinin görüşleri arasında oluşan benzerlik ve farklılıkların da ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu bağlamda araştırma sonucunda elde edilen bulgular genel olarak değerlendirildiğinde; Belçika'daki ve Türkiye'deki öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramına yönelik algılarının ortak olan ana temalar bağlamında benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Buna karşın her iki ülke öğretmenlerinin görüşlerine göre oluşturulan kodlardan yola çıkarak elde edilen alt temalara gelindikçe Belçika'daki ve Türkiye'deki öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramını farklı boyutlarda ele aldıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Nitekim araştırmanın birinci alt amaçlarına ilişkin sonuçlar değerlendirildiğinde Belçika'da görev yapan öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramını en çok ülkede hâkim olan eğitim anlayışı çerçevesinde ele aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Örnekleme dâhil edilen öğretmenlerin eğitimin, öğrenciyi temele alan bir eğitim anlayışıyla beraber hoşgörünün hâkim olduğu bir iklimde sunulduğu takdirde daha nitelikli olacağı görüşünü bildirdikleri belirlenmiştir. Nitekim 19. yüzyılın ilk çeyreğinden bu yana Avrupa'nın temelinde, J.J. Rousseau'nun, geleneksel eğitimin zıddına çocuğu eğitim sürecinin merkezine koyan eğitim anlayışından esinlendiğini

Eğitimde Nitelik Kavramına Yönelik Öğretmen Algıları: Karşılaştırmalı Bir Analiz

ve nesillerini bu eğitim anlayışı ile yetiştirmeye çalıştığını görmekteyiz (Aytaç, 2006). Ayrıca Belçika'nın etnik yapısı incelendiğinde ise İtalyan asıllı, Fas'lı, Fransız, Türk, Hollandalı ve diğer etnik unsurların da toplum yapısı içinde yer aldığı ve nüfusun %25'lik bir dilimini oluşturduğu sonuca varılmaktadır (Anadolu Ajansı [AA], 2017). Dolayısıyla Belçika'da görev yapan öğretmenlerin hoşgörülü eğitim anlayışının eğitime nitelik kazandıracağı görüşünü bildirmelerinin sebeplerinden birinin de Belçika'nın bu farklı etnik unsurları içince barındıran yapısının olduğu söylenebilir.

Araştırma sonucuna göre; Belçika'daki öğretmenlerin, eğitimde nitelik kavramını ülkedeki eğitim anlayışından sonra en çok öğretmen özellikleri ile ilişkilendirdikleri belirlenmiştir. Bu doğrultuda Belçika'daki öğretmenlerin eğitime nitelik katacak öğretmen özelliklerini duyuşsal ve bilişsel boyutta ele aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenin belirtilen bu özelliklerinin her biri kuşkusuz eğitimin niteliğine etki edecek çok önemli değişkenlerdir. Nitekim Demirci (1993) araştırma bulgularını destekleyecek şekilde, öğrenmeyi etkileşim süreci olarak almakta ve bu süreçte öğretmenlerin özelliklerini duyuşsal ve bilişsel özellikler olarak sıralamaktadır.

Belçika'da görev yapan öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramıyla ilişkilendirdikleri bir diğer tema ise eğitim faaliyetlerinin sürdürülebilmesi için 'Sunulan İmkânlar' temasıdır. Eğitimde niteliği etkileyen en önemli unsurların başında devletlerin eğitim kurumlarına sunduğu olanaklar gelmektedir. Bu olanaklar ekonomik olarak, fiziki olarak ya da teknik alt yapılar olarak sıralanabilir. Belçika'daki öğretmenlerin de sunulan fiziki olanakların yanında ekonomik imkânların iyiliğinin de eğitimde niteliği artıracığını düşündükleri görülmektedir. Ancak bu olanakların yeterli miktarda sunulması devletlerin bütçelerinden eğitime ayırdıkları pay ile doğrudan orantılıdır. Nitekim öğretmenlerin bu görüşüne paralel olarak Belçika Hükümetinin de 2010 yılı verilerine göre Avrupa Birliği üye ülkeleri içerisinde gayri safi yurt içi hasılasında eğitime en çok kaynak ayıran birinci ülke konumunda olduğu görülmektedir (Tosunoğlu, 2014).

Araştırmanın ikinci alt amacına ilişkin sonuçlarına bakıldığında Türkiye'de örnekleme dâhil edilen öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramını Belçika'daki öğretmenlerde olduğu gibi daha çok ülkedeki eğitim anlayışı ile ilişkilendirdikleri ancak Belçika'daki öğretmenlerden farklı olarak bu eğitim anlayışının değerleri esas alan bir eğitim anlayışı olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Nitekim insan davranışlarını anlamlandırmanın yolu değerlerden geçmektedir. Bunun en önemli gerekçesi insan davranışlarının bir takım değerlere dayanarak gerçekleşmesindedir (Okumuş, 2010). Bu bağlamda çocuklara sadece bilmeleri gereken şeyler hakkında eğitim verilmemeli, insanı insan yapan ve onu değerli kılan bazı hususlarda da eğitim verilmelidir. Nitelikli eğitim insanı bir bütün olarak algılar ve bilişsel alanı olduğu kadar duyuşsal alanı da içeren eğitimi destekler (İşcan, 2007). Dolayısıyla Türkiye'de görev yapan öğretmenlerin eğitime nitelik katacak anlayışın temeline değerler eğitimine öncelik tanınması bu bulguları destekler niteliktedir.

Türkiye’de örnekleme dâhil edilen öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramını, değerleri esas alan eğitim anlayışından sonra en çok öğretmen özellikleri ile ilişkilendirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcılar, öğretmen özellikleri teması altında en çok öğretmenlerin bilişsel özelliklerini eğitimde nitelik kavramıyla ilişkilendirmektedir. Oysaki araştırma bulgularına göre Türkiye’deki öğretmenler, eğitime nitelik katacak bir eğitim anlayışında bilişsel özelliklerin yanında duyuşsal bir takım özellikleri de bulunması gerekliliğini vurguladıkları halde öğretmen özellikleri bağlamında eğitimde nitelik kavramını öğretmenlerin bilişsel özellikleri ile ilişkilendirip, öğretmenlerin duyuşsal özellikleriyle bağdaştırmadıkları görülmektedir. Nitekim Milli Eğitim Bakanlığı’nın 2017 yılında yayınladığı Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterliklerinde de öğretmenlerin, duyuşsal özelliklerine (Tutum ve Değerler) nispeten, bilişsel özelliklerine (Mesleki bilgi ve Mesleki beceri) daha çok ağırlık verildiği tespit edilmektedir (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2017).

Türkiye’deki öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramını ilişkilendirdikleri bir diğer tema ise sunulan imkânlar temasıdır. Katılımcıların, teknoloji altyapısıyla sunulan imkânların eğitimde niteliği arttıracaklarını düşündükleri görülmektedir. Nitekim eğitim teknolojisi alanında ortaya çıkan yeni ürünler örgün eğitimde öğrenci başarısını ve eğitimin niteliğini artırma, yaygın eğitimde de çalışanların iş verimini yükseltme amaçlarıyla giderek yaygınlaşan biçimde uygulamaya konmaktadır (Alpar, D., Batdal, G., Avcı, Y., 2007). Bu bağlamda ülkemizde de FATİH projesi kapsamında bu atılım gerçekleştirilmekte ve sanal ortamlarda oluşturulan eğitim bilişim ağları ile kurumlara, öğretmen ve öğrencilere teknolojik olanaklar sağlanmaya devam edilmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre, Türkiye’deki katılımcıların eğitimde nitelik kavramıyla ilişkilendirdikleri bir diğer önemli kavramın eğitim programları olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Örnekleme dâhil edilen öğretmenlerin eğitim programlarının niteliği ile sunulan eğitimin niteliği arasında doğru orantılı bir ilişki olduğunu düşündükleri görülmektedir. Nitekim Varış’ın (1994) eğitim programını, bir eğitim kurumunun, çocuklar, gençler ve yetişkinler için sağladığı, Milli Eğitim ve kurumun amaçlarının gerçekleştirilmesine dönük tüm faaliyetler olarak tanımlaması, eğitim programının niteliğinin, bir ülkedeki eğitimin niteliğine ne denli etkide bulunabileceğini gözler önüne sermesi açısından önemlidir.

Türkiye’deki öğretmenlerin Belçika’daki öğretmenlerden farklı olarak eğitimde nitelik kavramını öğrenci özellikleri ile de ilişkilendirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. . Katılımcıların özellikle, öğrencilerin; sorumluluk sahibi olmaları, sağlıklı iletişim kurabilmeleri ve yüksek motivasyon sergileyebilmeleri gibi duyuşsal özelliklerinin eğitimde nitelik kavramıyla ilişkili olduğunu düşündükleri görülmektedir. İlgili literatür incelendiğinde araştırma bulgularını destekler nitelikte öğrencilerin duyuşsal özelliklerinin eğitimde niteliği arttırdığına yönelik çalışmalara da rastlanmaktadır (Panal, 2015; Berberoğlu, 2014; MEB, 2012; Peker, M., Mirasyedioğlu, Ş., 2003).

Eğitimde Nitelik Kavramına Yönelik Öğretmen Algıları: Karşılaştırmalı Bir Analiz

Aile özellikleri teması Türkiye'deki katılımcılar tarafından eğitimde nitelik kavramıyla ilişkilendiren bir diğer temadır. Katılımcılar, eğitim ve aile ilişkisinin, başka bir ifade ile ailelerin eğitim sürecinde aktif rol almasının aynı zamanda okul ve aile arasındaki işbirliğinin, eğitimde niteliği artırabilecek etmenler olduğunu düşünmektedir. Ayrıca ulaşılan sonuçlara göre katılımcılar, nitelikli eğitim için ailelerin de eğitilmesi gerektiği konusunda görüş bildirmişlerdir. Bu bağlamda Özgan ve Aydın'ın (2010) okul aile işbirliğine ilişkin öğretmen görüşlerini araştırdığı çalışmasında öğretmenler, velilerin okula yalnızca sorun olduğunda geldiklerini, okula ve kendilerine yeterince destek olmadıklarını ifade etmiş ve ailelere çocuk eğitimi konusunda seminer, konferans ve anne baba eğitimleri düzenlenmesini gerektiğini ifade etmiştir. Bu bağlamda Türkiye'deki öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramını aileler ile ilişkilendirmesi son derece önem arz etmektedir.

Büyüksahin ve Şahin (2017) Türkiye'de öğretmenlerin gözünden eğitimde kalite sorunsalı isimli çalışmasında ise öğretmenlerin eğitimde kalite kavramını; mesleğini ve öğrencilerini seven, sosyal yönü kuvvetli, sabırlı öğretmenlerle ilişkilendirdiği sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışmada da Türkiye'deki öğretmenlerin eğitimde kalite kavramını öğretmen özellikleriyle ilişkilendirdiği fakat daha çok öğretmenlerin bilişsel özelliklerine vurgu yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca bu çalışmada farklı olarak Türkiye'de öğretmenlerin eğitimde kalite kavramının öğretmen özellikleri dışında farklı temalarla da ilişkilendirdiği görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre Belçika'da ve Türkiye'de örnekleme dâhil edilen öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramına ilişkin algılarına yönelik benzerliklerden ziyade farklılıkların olduğu tespit edilmiştir. İki ülke katılımcıları arasındaki ilk farklılık eğitimde nitelik kavramına ilişkin algılarını esas alarak oluşturulan tema sayısında görülmektedir. Belçika'daki katılımcılar eğitimde nitelik kavramını üç tema (Eğitim anlayışı, öğretmen özellikleri, sunulan imkânlar) altında ifade ederken, Türkiye'deki katılımcıların eğitimde nitelik kavramına yönelik algılarının altı tema (Eğitim anlayışı, öğretmen özellikleri, sunulan imkânlar, öğrenci özellikleri, eğitim programları, aile özellikleri) altında toplandığı sonucuna ulaşılmıştır. Sonuçlardan da anlaşıldığı üzere her iki ülke katılımcılarının eğitimde nitelik kavramına yönelik algılarını üç ortak temada (Eğitim anlayışı, öğretmen özellikleri, sunulan imkânlar) ifade ettikleri görülmektedir. Bu bağlamda araştırma sonuçlarından yola çıkarak Türkiye'de örnekleme dâhil edilen öğretmenlerin, Belçika'dan araştırmaya katılan öğretmenlere göre eğitimde nitelik kavramını daha geniş bir perspektif ile değerlendirdiği söylenebilir. Nitekim Adams'ın (1998) eğitimde kalitenin tanımlanması isimli çalışmasında nitelik kavramına yönelik birçok tanımlama yaptığı görülmektedir. Bu tanımlamalardan bir tanesi de eğitimde niteliğin anlamının değer, kültür ve geleneklerin temeline dayandığını dolayısıyla farklı grupların birbirinden farklı nitelik tanımlamaları yapabileceğidir (aktaran Demirhan, 2011). Bu bağlamda Belçika'daki ve Türkiye'deki öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramını farklı temalarla ilişkilendirmesi, içinde buldukları değer, kültür ve geleneklerin etkisi ile açıklanabilir.

Sonuç olarak Belçika ve Türkiye'deki öğretmenlerin eğitimde nitelik kavramına yönelik algılarının farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır. Bu noktadan hareketle iki farklı kültürün etkilerinin görüldüğü ve eğitim sisteminin en önemli paydaşlarından olan, bununla birlikte eğitim konusu üzerinde yapılan araştırmalarda görüşlerine sıkça başvurulmuş öğretmenlerden elde edilen bu veri çeşitliliğinin, ilgili ülkelerin eğitim politikalarına yön veren kurumlara katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda ülkemizde 2023 vizyonu kapsamında özellikle eğitimde nitelik arayışlarının artış gösterdiği şu günlerde araştırma bulgularından hareketle nitelikli bir eğitim için; bizi biz yapan, millet olma bilincimizi sağlayan değerlerimizin ağırlıkta olduğu bir eğitim anlayışının hâkim olması, bununla birlikte sunulan teknolojik imkânların FATİH Projesi kapsamında ülke geneline yaygınlaştırılması çalışmalarının hızlandırılması ve öğretmenlerimizin mesleki özelliklerinin arttırılmasına yönelik hizmet içi eğitim faaliyetlerine ağırlık verilmesi önerilmektedir.

Kaynaklar

- Alpar, D., Batdal, G. & Avcı, Y. (2007). Öğrenci merkezli eğitimde eğitim teknolojileri uygulamaları. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*. 7(1), 19-31. <https://avesis.istanbulc.edu.tr/yayin/14c0868d-509e-4bed-a530-b854498d3948/ogrenci-merkezli-egitimde-egitim-teknolojileri-uygulamaları-sayfasından-erişilmiştir>.
- Anadolu Ajansı (2017). *Belçika*. <https://www.aa.com.tr/tr/ulke-profilleri/belcika/901466-sayfasından-erişilmiştir>.
- Ateş, F. (2013). *İlkokul ve Ortaokul Öğretmenlerinin Değerler Eğitimi ve Uygulamalarına Yönelik Görüleri Üzerine Nitel Bir Araştırma*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr-sayfasından-erişilmiştir>.
- Aytaç, K. (2006). *Çağdaş Eğitim Akımları*. Ankara: Mevsimsiz Yayıncılık.
- Baltacı, A. (2017). Nitel veri analizinde Miles – Huberman modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(1), 1-15. <http://static.dergipark.org.tr/article-download/2d25/443e/8fef/59543a465f9dc.pdf?sayfasından-erişilmiştir>.
- Bakay, M.E. (2012). *Öğretmen algılarına göre okullarda kalite kültürü (İzmir ili örneği)*. (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr-adresinden-erişilmiştir>.
- Baykara, S. (1999). *Eğitimde toplam kalite yönetiminin uygulanabilirliği ve bir model önerisi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr-adresinden-erişilmiştir>.
- Budak, İ., & Budak, A. (2014). Eğitim araştırmaları (nicel, nitel ve karma yaklaşımlar) S. Demir (Ed.), *Nicel, nitel ve karma araştırmalarda örnekleme* (İ. Budak & A. Budak, Çev.) içinde (s.215-242). Ankara: Eğiten.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem.

Eğitimde Nitelik Kavramına Yönelik Öğretmen Algıları: Karşılaştırmalı Bir Analiz

- Büyükşahin, Y., & Şahin, A. (2017). Öğretmenlerin gözünden eğitimde kalite sorunsalı. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 6(3), s. 1134-1152. <https://acikerisim.bartın.edu.tr/bitstream/handle/11772/966/10.14686-buefad.290859-344998.pdf?sequence=1&isAllowed=y> sayfasından erişilmiştir.
- Cemaloğlu, N. (1998). Eğitimde kalitenin tanımlanması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. 14(14), s.233-248. <https://dergipark.org.tr/en/pub/kuey/issue/10382/127041> sayfasından erişilmiştir.
- Creswell, J.W. (2007). *Qualitative inquiry and research desing: Choosing among five approaches*. California: SAGE.
- Demirci, Ö. (1993). *Genel Öğretim Metodları*. Ankara: USEM.
- Demirhan, Y. (2011). "Kalite ve Kaliteli Üniversite" Kavramlarına ilişkin Üniversite öğrencilerinin algıları. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Doğan, İ. (2010). *Kalite nedir? Özgün bir tanımı*. <http://ekonomiturk.blogspot.com/2010/04/kalite-nedir-ozgun-bir-tanm.htm> sayfasından erişilmiştir.
- Gürbüzürk, O. (2019). Eğitimde nitelik sorunu. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 23 (2), 729-744. DOI: 10.1501/Egifak_0000000779
- İmanova, S. (2008). Eğitimde yönetim kalitesi. *Journal of Qafqaz University*. 24, s.180-189. <https://www.yumpu.com/tr/document/view/49495067/egitimde-yonetim-kalitesi-journal-of-qafqaz-university> sayfasından erişilmiştir.
- İşcan, C. (2007). *İlköğretim Düzeyinde Değerler Eğitimi Programının Etkililiği*. (Doktora Tezi), <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Karaca, E. (2007). Eğitimde kalite arayışları ve eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılması. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 21, s.61-80. <https://arastirmax.com/en/system/files/dergiler/249/makaleler/21/arastirmax-egitimde-kalite-arayislari-egitim-fakultelerinin-yeniden-yapilandirilmesi.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Miles, M.B. & Huberman, A.M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. California: Sage.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2012). *PISA 2012 Araştırması Ulusal Nihai Raporu*. http://corumodm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_11/03154501_pisa_2012-ulusal-nihai-raporu.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2015). *2015-2016 Yılı Eğitim Öğretim İstatistikleri*. <http://meb.gov.tr/ogrenci-sayisi-17-milyon-588-bine-yukseldi/haber/10675/tr> sayfasından erişilmiştir.

Ömer Faruk ABİDE & Yücel GELİŞLİ

- Milli Eğitim Bakanlığı (2015). *Öğrencilerin Duyuşsal Özelliklerinin Matematik Başarısına Etkisi Raporu*.
<https://odsgm.meb.gov.tr/test/analizler/docs/duyussal-ozellik-matematik-basarisi.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2017). *Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri*.
<https://oygm.meb.gov.tr/www/ogretmenlik-meslegi-genel-yeterlikleri/icerik/39> sayfasından erişilmiştir.
- Numanoğlu, G. (2001). Eğitimde toplam kalite yönetimi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 34(2). 113–123.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/auebfd/issue/38893/455770> sayfasından erişilmiştir.
- OECD (2018). *PISA 2018 Results*. <https://www.oecd.org/pisa/publications/pisa-2018-results.htm> sayfasından erişilmiştir.
- Okumuş, E. (2010). Toplum ve Ahlak Eğitimi, *Eğitime Bakış Dergisi*. 6(18), s. 28- 32.
<https://docplayer.biz.tr/42210238-Toplum-ve-ahlak-egitimi.html> sayfasından erişilmiştir.
- Özdemir, S. (2002). *Eğitimde toplam kalite yönetimi*.
https://www.researchgate.net/profile/Servet_Ozdemir2/publication/274703678_EGITIMDE_TOPLAM_KALITE_YONETIMI/links/552643780cf25d66dc948214/EGITIMDE-TOPLAM-KALITE-YOeNETIMI.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Özgan, H., Aydın, Z. (2010). Okul Aile İşbirliğine İlişkin Yönetici, Öğretmen ve Veli Görüşleri. *e-Journal of New World Sciences Academy*. 5(3), 1170-1189
<https://docplayer.biz.tr/31172362-Okul-aile-isbirligine-iliskin-yonetici-ogretmen-ve-veli-gorusleri-ozet-anahtar-kelimeler-yonetici-ogretmen-veli-okul-aile-isbirligi-giris.html> sayfasından erişilmiştir.
- Peker, M., Mirasyedioğlu, Ş. (2003). Lise 2. Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersine Yönelik Tutumları Ve Başarıları Arasındaki İlişki. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 14(2). 157-165.
http://pauegitimdergi.pau.edu.tr/Makaleler/824751245_13-L%c4%b0SE%2022.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Sağır, M., & Atalay, T. (2015). Eğitimde kalite ve akreditasyon sorunu: Eğitim fakülteleri üzerine bir deneme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*. 20(20), s503-519. DOI: 10.14527/619
- Serin, H., & Aytekin, A. (2009). Yüksek eğitimde toplam kalite yönetimi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 11(15), s. 71-81.
<http://dergipark.ulakbim.gov.tr/barofd/article/download/5000057039/5000054250> sayfasından erişilmiştir.
- Tosunoğlu, Ş. (2014). Avrupa Birliği Ülkelerinde Kamu Eğitim Harcamaları. *Sakarya Üniversitesi Sakarya İktisat Dergisi*. 3(3), 145-181.

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/sid/issue/30097/324737> sayfasından erişilmiştir.

- Türedi, A. (2004). *Öğretmen ve Öğrenci Velilerinin Algıları Temelinde Eğitim Niteliğinin Yeniden Tanımlanması: Ankara İlköğretim Okullarında Bir Çalışma*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Türk Dil Kurumu Sözlükleri (t.y.). *Nitelik Kelimesi Sözlük Anlamı*. <http://www.tdk.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2016). *İstatistiklerle Kadın 2015 raporu*. <http://www.tuik.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Türkiye Yeterlikler Çerçevesi (2015). *Türkiye yeterlikler çerçevesinin kapsamı*. <https://www.myk.gov.tr/index.php/tr/turkiye-yeterlilikler-cercevesi> sayfasından erişilmiştir.
- Ünüvar, Ü. (2011). *Okul öncesi eğitime kalitenin geliştirilmesine ilişkin idareci, öğretmen ve veli görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://acikerisimarsiv.selcuk.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/1777/294494.pdf?sequence=1&isAllowed=y> sayfasından erişilmiştir.
- Varış, F. (1994). *Eğitimde Program Geliştirme: Teori ve Teknikler*. Ankara: Alkım.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yıldız, G., & Ardıç, K. (1999). Eğitimde toplam kalite yönetimi. *Bilgi Sosyal Bilimler Dergisi*. 1(1), s. 73-82. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/bilgisosyal/issue/29108/311432> sayfasından erişilmiştir.

Extended Abstract

Introduction

In the increasing competition based on the rising globalization efforts nowadays, an intense search for restructuring continues in all organizational structures. Institutions develop various methods in order to provide competitive advantage and be successful in these ever-changing conditions. Concepts such as quality, qualified service, quality assurance, quality engineering, quality management, high quality systems etc. are frequently encountered in many parts of the world and in our country particularly in recent years. All these concepts focus on "quality", which shows that quality is a very important factor.

Based on these facts; an educational approach that can ensure the efficient use of time, mind, body, spirit power and physical resources will lead us to the concept of 'Quality in Education', which is a dynamic building block of continuous change (Serter, n.d. as cited in Numanoglu, 2010).

Quality in education is a concept appearing on the agenda of educational scientists, practitioners, and politicians in Turkey since 1990 (Cemaloglu, 2016). Therefore, it directly concerns teachers as one of the most important stakeholders of education. This study is expected to lead the way for determining the “quality in education” perceptions of teachers actively working in Turkey and abroad, identifying the similarities and differences among those perceptions, and for quality improvement studies.

The purpose of the study is to find out the perceptions of teachers in Belgium and Turkey regarding the concept of quality in education. In line with this purpose, answers to the following questions are sought: “What are the perceptions of teachers in Belgium regarding quality in education?” “What are the perceptions of teachers in Turkey regarding quality in education?” “What are the similarities and differences among the perceptions of teachers in Turkey and Belgium regarding quality in education?”

Metod

Since this study aims to identify the perceptions of active teachers in different countries (Turkey and Belgium) regarding “Quality in Education”, the study is descriptive and based on qualitative research method.

For the sample selection of the study, the purposive sampling, which is one of the non-random sampling methods, was used to discover the common and varying perceptions of active teachers in Turkey and Belgium regarding quality in education, and thus describe the situation in a broader framework. Within this context, the data collection tool developed in order to obtain the data to be used in this study was applied to fourteen Belgian teachers working at MPIGO De Vloedlijn School, which continues its educational activities in the city of Ostend, by means of a Turkish teacher working at the same school, and the collected data in Dutch were translated into Turkish with the help of the same teacher. In Turkey’s part of the study, the data collection tool was applied to fourteen teachers who work in central districts of Ankara after they were informed about the content of the study and the data collection tool.

Content analysis method was utilized to evaluate the data obtained from the interview form, which is the data collection tool. In the literature, different researchers prefer different methods to perform content analysis. In this study, the inductive analysis method was preferred.

Findings

As a result of the content analysis, the opinions of teachers working in various branches in Belgium regarding the concept of quality in education were examined and grouped, and three themes representing teachers' perceptions

about the concept of quality in education were determined. These themes are specified as teacher characteristics, educational approach and facilities offered.

When a general evaluation is carried out based on these themes, it is revealed that teachers included in the sample in Belgium associate quality in education concept mostly to educational approach offered, take a student-centered education approach as a basis; besides, they consider teacher characteristics as directly related to quality in education and, within this context, emphasize affective characteristics more, and also they relate quality in education to facilities the state offers to educational institutions.

As a result of the content analysis, the opinions of teachers working in various branches in Turkey regarding the concept of quality in education were examined and grouped, and six themes representing teachers' perceptions about the concept of quality in education were determined. These themes are specified as teacher characteristics, student characteristics, family, educational approach, facilities offered and education programs.

When these themes are evaluated overall, it is observed that teachers included in the sample in Turkey associate quality in education concept mostly to an educational approach based on values education. Moreover, the participants believe that teacher characteristics are also directly related to quality in education, and teachers' cognitive characteristics affect the quality of education. According to the findings of the study, it is concluded that another concept affecting quality in education is the facilities provided by the state and that offering these facilities along with technological infrastructure would have important effects. It is also emphasized that the official education program in place is another important factor that affects quality in education. Considering the findings obtained from the participants, it was revealed that another important factor that teachers associate with the concept of quality in education is student characteristics and the affective characteristics of students are important to increase the quality of education, and besides, the families can have significant contributions in this process.

Results and Discussion

When the findings obtained from the study are evaluated in general, it is established that perceptions of teachers in Belgium and Turkey regarding quality in education are similar in the context of common main themes. However, when it comes to the subthemes obtained through codes created according to the opinions of teachers in both countries, it is concluded that teachers in Belgium and Turkey approach the concept of quality in education from different perspectives.

As a matter of fact, when the results related to the first sub-purpose of the study are evaluated, it is concluded that the teachers working in Belgium mostly treat the concept of quality in education within the framework of the educational approach dominant in the country. It was stated by the teachers included in the sample that the quality of education would be higher if it was provided in an environment where tolerance is prominent along with a student-centered educational approach. Indeed, it has been observed, since the first quarter of the 19th century, that Europe, in principle, is inspired by J.J. Rousseau's educational approach that puts students in the center contrary to traditional education and tries to raise generations based on this approach (Aytac, 2006). Furthermore, when the ethnic structure of Belgium is analyzed, it is concluded that Italian, Moroccan, French, Turkish, Dutch and other ethnic elements exist within the social structure and constitute 25% of the population (Anadolu Agency [AA], 2017). Therefore, it can be indicated that one of the reasons for teachers working in Belgium to state that tolerance in education will increase the quality is because Belgium embodies these different ethnic elements in its structure.

When the results considering the second sub-purpose of the study are observed, it is concluded that Turkish teachers included in the sample, like their Belgian counterparts, treat the concept of quality in education within the framework of the educational approach dominant in the country but unlike the one in Belgium, this educational approach is based on values. Indeed, the way for human behavior to gain meaning is through values. The most important reason for this is that human behaviors occur based on a number of values (Okumus, 2010). Within this context, children should not only be educated about what they need to know, but also on some issues that make them human and make them valuable. Qualified education perceives individual as a whole and supports education that includes the affective domain as well as the cognitive one (Iscan, 2007). Consequently, the fact that Turkish teachers prioritize values education and put it in the center to add quality to education supports these findings.

In conclusion, according to the findings obtained from the study, it is revealed that perception of teachers in Turkey and Belgium regarding the concept of quality in education differs. From this point of view, it is believed that this data diversity on which the effects of two different cultures were observed and which was obtained from teachers who are one of the most important stakeholders of the education system, and whose views are frequently consulted in the research on education will contribute to the institutions that guide the education policies of the relevant countries. Within this context, as the pursuit for quality in education has recently increased in our country in line with 2023

Eğitimde Nitelik Kavramına Yönelik Öğretmen Algıları: Karşılaştırmalı Bir Analiz

vision, based on the findings of the study and for a qualified education, it is recommended that an educational approach which is centered around values that make us who we are and that makes us a nation should prevail; additionally, efforts to disseminate the technological facilities across the whole country through FATİH Project should be expedited and in-service training activities should be focused on to improve professional qualifications of our teachers.